

ऋ ण नि दे श

बाळशास्त्री जांभेकरांच्या 'दर्पण' ह्या मराठी माघोतील पहिल्याच वृत्तपत्राचा 'सामाजिक व वाङ्.मयीन अभ्यास' दान वषांच्या व्यक्त परिश्रमाने पूर्णत्वास आला याचे रूप समाधान वाटते. दीड पावणे दान शतकापूर्वीच्या वृत्तपत्राचा अभ्यास करावा लागल्यामुळे दुर्मिळ ग्रंथ व नियत-कालिके यांची उडवण मासली. झिडेल ती साधन सामुग्री ठपलख करून विस्तारानेच प्रबंधिकेचे कार्य केले आहे. माझ्या या कार्यास अनेकांचे मार्गदर्शन लाभले. त्यांच्या ऋणांची परतफेड करणे शक्य नसले तरी मी त्यांचा हथे उल्लेख करणे गरजेचे समजतो.

प्रस्तुत प्रबंधिकेचे संशोधकमार्गदर्शक गुरुवर्य डॉ. ल. रा. नसिराबादकर यांचे मार्गदर्शन केवळ माझ्या ह्या अभ्यासापुरतेच मर्यादीत नसून ते मला मावी जीवनात यशामंदीराकडे जाण्यास हाणोहाणी उपयुक्त ठरू शकेल. वडिल-कीच्या मावनेतूनच त्यांनी मला मार्गदर्शन केले. त्यामुळे त्यांच्या ऋणात राहण्यातच मला आनंद वाटतो.

शिवाजी विद्यापीठाचे मराठी विभाग प्रमुख डॉ. गो. मा. पवार, प्रा. रमेश ढावरे, प्रा. प्रभाकर पाटील यांचेही मला मोलाचे मार्गदर्शन लाभले. त्याचप्रमाणे माझे एम्. फिल्. व पीएच. डी. चे मित्र-मैत्रीणी यांच्याशी वेळोवेळी केलेली चर्चा मला अभ्यासात रूपच उपयुक्त ठरली.

माझ्या पूज्य मातोश्रीचे वाशीर्वाद वाणि श्रीयुत केरबा व श्रीयुत अण्ण या दान अंबूंची सततची प्रेरणा यामुळे मी यशस्वी होऊ शकलो.

प्रबंधिकेचे टंकलेखन श्री रोकडे यांनी चांगल्या त-हेने करून दिले त्याबद्दल त्यांनाही धन्यवाद.

- प्रा. शिवाजीराव परशराम सोनाळकर.

मराठीतील पहिलें वृत्तपत्र 'दर्पण'

THE BOMBAY DURPUN.

दर्पण

PRINTED AND PUBLISHED BY

THE DURPUN PRESS

11, BATTERY ROAD, BOMBAY.

PROSPECTUS.

THE DURPUN is a weekly paper published in English and Marathi. It is the only paper of the kind in Bombay. It is published by the Durpun Press, 11, Battery Road, Bombay. The paper is published every week, except on Sundays and public holidays. The price of the paper is Rs. 10 per annum in advance. The paper is published in the Marathi language, and is the only paper of the kind in Bombay. It is published by the Durpun Press, 11, Battery Road, Bombay. The paper is published every week, except on Sundays and public holidays. The price of the paper is Rs. 10 per annum in advance. The paper is published in the Marathi language, and is the only paper of the kind in Bombay.

मराठीत पहिले वृत्तपत्र 'दर्पण' म्हणजे काय? असा प्रश्न अनेकजण विचारतील. याचे उत्तर असे की, 'दर्पण' हा मराठी भाषेतील पहिला वृत्तपत्र आहे. याचे उद्देश्य म्हणजे मराठी भाषेतील समाजाचे स्थान, समस्या आणि गरजा यांचे प्रतिबिंबित करणे आणि त्यांच्या निराकरणाला मार्ग दाखवणे. 'दर्पण' हा वृत्तपत्र अनेक वर्षे चालू आहे आणि त्याचे पाठकसंख्या अत्यंत मोठी आहे. या वृत्तपत्रात समाजातील अनेक समस्यांचे प्रतिबिंबित केले जाते आणि त्यांच्या निराकरणाला मार्ग दाखवले जाते. 'दर्पण' हा वृत्तपत्र अनेक वर्षे चालू आहे आणि त्याचे पाठकसंख्या अत्यंत मोठी आहे.

('दर्पण' पाक्षिकाच्या पहिल्या वर्षाचा पहिला अंक; ता. ६-१-१८३२)

निम्या पानांत इंग्रजी व निम्यांत मराठी असा मजकूर यांत छापला जात असे.

अनुक्रमिका

		पृष्ठ-क्र.
<u>प्रकरण पहिले</u>	: एकोणिसाव्या शतकातील सामाजिक जीवन आणि नियतकालिके.	१ - २२
<u>प्रकरण दुसरे</u>	: बाळशास्त्री जामेकर : महाराष्ट्रातील वाय विचारवंत व पत्रकार.	२३ - २५
<u>प्रकरण तिसरे</u>	: 'दर्पण' मधील लेखाचा सामाजिक अभ्यास.	५६ - १३७
<u>प्रकरण चौथे</u>	: 'दर्पण' मधील लेखाचा वाङ्.मयीन अभ्यास.	१३८ - १६९
<u>प्रकरण पाचवे</u>	: उपसंहार.	१७० - १७६
	: संदर्भ ग्रंथ सूची.	१७७ - १८२
	: संदर्भ नियतकालिकांची सूची.	१८३ - १८५